

BİLEŞİK İSTİSMAR ÖLÇEĞİ-KISA FORM'UN TÜRKÇEYE UYARLANMASI: GEÇERLİK VE GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI

Şevval Ömerülfarukoğlu¹, Tuğçe Doğan², Tuğçe Gündüz², İmran Gökçen Yılmaz Karaman²

¹Klinik Psikolog, Eskişehir

²Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Tıp Fakültesi, Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Eskişehir

Giriş: Yakın partner şiddeti (YPŞ), mevcut ya da eski bir partner tarafından uygulanan kontrol edici davranışlar ve fiziksel, psikolojik, cinsel şiddettir. YPŞ, ruhsal ve fiziksel birçok sağlık sorununa yol açmaktadır. Türkiye'de yapılan çalışmalarda yaşam boyu yakın partner şiddetine maruziyet sıklığı %13-78 arasında saptanmıştır. Bileşik İstismar Ölçeği-Kısa Formu (CASr-SF, BİÖ-KF), fiziksel, cinsel ve psikolojik istismar alt boyutlarından oluşan, iç tutarlılık katsayısı 0,942 olan, 16 maddelik bir öz bildirim ölçeğidir. Bu çalışmanın amacı, YPŞ'nin değerlendirilmesinde kullanılan BİÖ-KF'nin Türkçe geçerlik ve güvenilirlik özelliklerini saptamaktır.

Yöntemler: Ölçeğin geçerliği için veriye doğrulayıcı faktör analizi uygulanmıştır. Bu kapsamda iki alternatif model test edilmiştir; tek faktörlü model ve orijinal çalışmada kullanılan üç faktörlü (fiziksel, psikolojik, cinsel şiddet) yapı. Bu çalışma Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Girişimsel Olmayan Etik Kurulu tarafından 27.02.2024 tarihinde 49 karar numarası ile onaylanmıştır.

Sonuçlar: Çalışmaya psikiyatri polikliniğine başvuran, 18-65 yaş arası aktif şiddetli ruhsal hastalık belirtileri olmayan 126 kadın dahil edilmiştir. Katılımcıların yaş ortalaması 35,63'tür. Tek faktörlü modelde faktör yükleri .37 ile .62 arasında olup

kabul edilebilir düzeydedir. Ancak modelin hata kovaryansları eklenmeden önceki uyum indeksleri önerilen düzeyin altındadır. Madde içerikleri dikkate alınarak üç hata kovaryansı eklenmiş ve bu düzenlemeler sonrasında modelin uyumu mükemmel düzeye ulaşmıştır (CFI=.99; RMSEA=.027). Bu model, ölçeğin yapısal geçerliğini desteklemektedir. Üç faktörlü modelde ise uyum değerleri yetersiz kalmış, yapılan düzenlemeler sonrasında dahi uygunluk sağlanamamıştır. Bu nedenle ölçeğin Türkçe formu için tek faktörlü yapı tercih edilmiştir. Ölçeğin güvenilirlik analizleri için ise, madde- toplam korelasyonları .30'un altında kalan üç madde (Madde 5,11,13) ölçekten çıkarılmıştır. Geriye kalan maddelerle yapılan analizde Cronbach Alfa değeri .85 olarak bulunmuş ve ölçeğin iç tutarlılığının yüksek olduğu belirlenmiştir.

Tartışma ve Sonuç: Bulgular fiziksel, duygusal ve cinsel partner şiddetinin birbirinden bağımsız kavramlar olmadığını belirten literatürle örtüşmektedir. Bu sebeple tek faktörlü yapının kullanılması uygundur. Sonuç olarak, BİÖ-KF partner şiddetini değerlendirmekte kullanılacak geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olarak kabul edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Bileşik istismar ölçeği, yakın partner şiddeti, geçerlik, güvenilirlik